

Bogomila ali otroška ljubezen.

Igrokaz v treh dejanjih. — Spisal Krištof Šmid, poslovenil Zoran.

Osebe:

Matilda, vdova.		Bogomila,	} Matildini otroci.
Romar.		Miroslav,	
Zdravnik.		Zalika,	

Prvo dejanje.

Zelen prostor mej pečevjem. Na pečevju grmovje in zelenje. Na jedni strani velik štor (miza) s sedeži okrog, na drugi klop v skalo vsekana. Zada je vrsta suhljadi.

1. prizor.

Mati (*nabira sadej pri vrsti raztreseno suhljad in popravlja vrsto. Na skali je pokrit jerbas. Za prizorom igra pastir na piščalko. — Nekaj časa ga posluša, potem se obrne in reče:*) Pastir že žene domov; iz njegove kočice se kadi, gotovo si že pripravlja kosilo. Da, poldan bode, in torej moram tudi jaz pripraviti svojim ljubim otrokom obed. (*Vsame iz jerbasa kruh, lonec s mlekom, skledo in tri žlice. Vse to razvrsti na misli in nadrobi kruha v skledo. — Gleda v daljavo.*) Kako marljivo nabirata tamkaj Bogomila in Zalika zeljišča. — Res, pridne otroke mi je dal Bog, za kar mu ne morem biti dovolj hvaležna. — Še niti ozreti se ne utegneta. Le Miroslava ne vidim nikjer.

2. prizor.

Miroslav in mati.

Miroslav (*pride od nasprotne strani s butaro suhljadi*).

Mati Dobro, da si prišel; lahko idete obedovat. (*Kliče*) Bogomila, Zalika, pridita, čas je, da idete obedovat.

Miroslav. Glejte, ljuba mati, tukaj je zadnja butara suhljadi, katero smo danes nabrali. Jelite, da smo bili pridni!

Mati. Ste bili, ste; popolnoma zadovoljna sem z vami.

Miroslav (*dene butaro vštric vrste*). Naša vrsta je pa vsak dan večja; skoro že lahko mirno pričakujemo zime.

Mati. Seveda, pa ti si utrujen. V senco sedi tamkaj-le in počij; po dovršenem delu dé počitek tako dobro.

Miroslav (*si obriše čelo in sede*). Vroče je, vroče; kako prijetno je tukaj v senci!

Mati. Ni li res, ljubi Miroslav, kako prijetno je?! Kako dober je pač Bog, da daje rasti temu grmovju! Po letu v vročini nam daje hladno senco, po zimi pa drva za kurjavo.

Miroslav. Da, Bog je vse modro naredil.

3. prizor.

Bogomila, Zalika in prejšnja.

Bogomila (*prinese na glavi poln jerbas zeljišč, za roko pa vódi Zaliko, ki ima v roki tudi jerbašček zeljišč*).

Mati. O ho, koliko sta nabrali! Kako sta pač bili pridni, tudi Zalika je bila jako marljiva! Da, tako naj skrbi vsak za blaginjo svojcev.

Bogomila. Našli sva mesto, kjer je vse polno takih zeljišč, ki pa navadno le posamezno rasto. Vesel bode pač zdravnik, za katerega nabiramo, in ne le on, tudi vi, ljuba mati, bodete veseli, ko dobite zopet nekaj novcev.

Mati (*vsame Bogomili jervas ras glavo in gleda zeljišča*). Kako prijeten vonj! Skrivnostni Bog! Kdo bi pač mislil, da imajo te rastlinice tako moč, da človeka ozdravijo, dà, da ga celo rešijo smrti.

Bogomila. Da, ljuba mati, tako je, kakor ste nam že večkrat pravili, da se namreč Bog v najmanjši rastlinici kaže ravno tako veličastnega in mogočnega, kakor v največji in najlepši smreki.

Mati (*vsame jerbasa s zeljišči in ju postavi na klop*). Bog blagoslovi ta zeljišča, da bi ozdravila marsikaterega očeta in marsikatero mater ter podaljšala življenje mnogim otrokom.

Miroslav Bog daj!

Mati. Sedaj pa le sedite semkaj v senco in obedujte.

Zalika. To pa to. Lačni in žejni smo itak že; hm, kruh in mleko, to nam bode dišalo!

Mati (*vlije iz lonca mleka v skledo na kruh*). Mleko je tudi dar božji, prosimo tedaj Boga, da nam ga blagoslovi.

Vsi (*vstanejo in molijo*): Blagoslovi, o Gospod, nas in te svoje darove, katere bomo užili po tvoji dobrotljivosti! Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Miroslav in Zalika (*sedeta in jesta*).

Bogomila. Sedite še vi, ljuba mati, k nam in jejte z nami.

Mati. Le jej, draga Bogomila! Večje veselje mi je, če vas gledam, kako jeste, kakor če bi obedovala z vami.

Bogomila (*proseče*). Ljuba mati, obedujte z nami, drugače nam ne diši!

Miroslav. Ako ne obedujete z nami, odložimo vsi žlice. Moja že leži.

Mati. Jejte, jejte ljubi otroci! Mleko sem prinesla samo za vas; sebi še niti žlice nisem vzela s seboj.

Zalika. Draga mati. vzemite mojo; čeravno je majhna, pa je zato lepša. Glejte, kako se sveti, kot bi bilo čisto srebro.

Bogomi a. Le jej Zalika; mojo žlico vzemite, prosim, mojo, ljuba mati.

Miroslav. Jaz sem svojo žlico odložil najprej, toraj morajo mojo vzeti. O, vzemite jo, ljuba mati!

Mati. Že vidim, da mi je pri vas otročji biti. Z vsako žlico hočem torej jesti nekoliko. Zalika, ti mi daj prva svojo žlico.

4. prizor.

Romar in prejšnji.

Miroslav. Mati, glejte, tamkaj pride tuj mož v čudni obleki.

Romar (*starček s sivimi lasmi pride od leve. Oblečen je v dolgo, rjavo haljo in po vrhu ima krajši plašč. Na glavi ima klobuk s velikimi krajci, v roki dolgo romarsko palico in na strani posodico iz tikve*).

Bogomila (*radovedno materi*). Kdo je pač ta mož? Take nošnje še nisem videla.

Mati. Romar je, ki gre na božjo pot v Rim ali pa celo v sveto deželo.

Zalika (*se stisne k materi in reče boječe*): Bojim se ga; recite mu, naj odide.

Romar. Hvaljen bodi Jezus Kristus; mir z vami! (*K Zaliki*): Nikar se ne ustraši, ljuba mati; revež sem, ki ne storim nikomur nič žalega. Zgrešil sem pot in žejen in lačen sem; prosim vas torej drobtine kruha in kapljice mleka, da si utešim glad in ugasim žejo. Moja posodica je že prazna.

Mati. Bog vas sprejmi, tujec; srčno bodite pozdravljeni naš ljubi gost — Kaj ménite otroci? Miroslav govori prvi. Kaj hočete napraviti?

Miroslav. Z nami naj obedujejo.

Mati. In tí, Zalika, kaj pa rečeš ti?

Zalika. Mož naj obeduje z Bogomilo in Miroslavom, jaz pa ostanem tukaj pri vas.

Mati. Tebe, Bogomila, mi menda ni treba šele vprašati?

Bogomila. Mogoče, da sem uganila vaše misli, ljuba mati; brat in sestra bodeta gotovo tudi zadovoljna. (*Vsame skledo s žlico in jo ponudi romarju*). Vzemite in okrepcajte se!

Romar. Kako? Ves svoj obed mi hočete dati? Zajeli ste pač še le nekoliko žlic; ne, ne, tega ne! Tedaj bi vi sami ostali lačni in žejni.

Miroslav. O, v jerbasu tamkaj je še dovolj kruha; za žejo se pa napijemo studenčnice tukaj-le.

Romar. Ne, ne! Nočem vas oropati obeda; samo skušati sem hotel vašo ljubezen.

Bogomila. Ne zavrzite, ljubi mož, kar vam ponuja krščanska ljubezen. Žalite nas, ako ne jeste.

Mati. V loncu je še dosti mleka. Miroslav, daj mi skledico iz jerbasa.

Miroslav (*prinese skleđico in mati nalije mleka v njo*).

Mati. Tako, vidite! Okrepčajte se s tem mlekom, dragi starček (*Vreže kos kruha*). Tu pa imate kruha.

Romar. Srčno se vam zahvaljujem za vaše dobrote, ki jih izkazuje meni tujcu. — Zelo sem utrujen.

Miroslav. Tukaj-le sem sedite na našo kameneno klop.

Romar. Da, na tej pečini hočem užiti vaš milodar. (*Sede in položi klobuk kraj sebe*).

Mati. Dajte mi svojo palico, da bodete lažje sedeli. (*Prisloni palico na pečino*).

Bogomila (*postavi skledo s mlekom zopet na mizo*). Otroka, pojdita nazaj semkaj, da jémo.

Miroslav in Zalika (*sedeta h Bogomili ter jesta ž njo, mati pa se pogovarja s romarjem*).

Romar (*pije in opazuje mater*). Gotovo niste bili zmiraj tako ubogi; imeli ste pač nekdanj boljše dneve. Vaša govorica, nošnja in vaše obnašanje kažejo dobro vzgojo. Niste vajeni že od nekdanj, da bi s svojimi nežnimi rokami nabirali suhljad v gorovju in jo celo na hrbtu nosili domov.

Mati. Res je, da nisem! — Bog je tako ukrenil in v njegovo naredbo in sveto voljo se vdam brez mrmranja

Romar. Kako ste pač prišli tako daleč? — Oprostite mojemu sočutnemu srcu to vprašanje

Mati. Moj rajni mož je bil oskrbnik tovarne onstran gorovja. Lansko jesen je umrl, in pokopali smo ga na pokopališču uro hoda odtod. Pridno obiskujemo njegovo gomilo in jo močimo s solzami. (*Obriše si solze in utihne nekoliko časa*) — Zaslužil je malo, prihraniti si nismo mogli ničesar. Umril je — reči smem — zelo ubog.

Romar. To je najboljši dokaz njegove pravičnosti — Se vam je pač dala pokojnina, s katero lahko živite sebe in otroke?

Mati. Dala, pa jako majhna. Pomagali smo si, kakor smo si vedeli in znali. Kar mi je še ostalo od raznih stroškov, kakor: za zdravnika, lekarno, pogreb itd, za to sem nam kupila travnik, kravico in kočo, ker smo morali zapustiti prejšnje stanovanje. Drv ne moremo kupovati; po letu nabiramo suhljad, kar nam usmiljeni logar dovoljuje; otroci nabirajo zeljišča za nekega zdravnika; po zimi pa predem.

Romar. Iz srca vas omilujem!

Mati. Naša usoda ni tako nemila, kakor se vidi, ker smo zadovoljni. Delavnost, zadovoljnost, zaupanje v Boga, ljubezen in miroljubnost — obogatijo najrevnejšo kočo. Otroci mi napravijo marsikatero veselje in mi osladé vsako trpljenje.

Romar (*s globokim sočutjem*). Da, istina je to! Opazoval sem skrivaj, kako srčno vas ljubijo otroci. To je bil ginljiv prizor zame. Videl sem na svojem potovanju dosti krasnega, pa v naravi ni nič lepšega nego opazovanje materine in otročje ljubezni, kakor sem jo našel tukaj! Srečna mati ste! — Jaz pa — (*globoko vzdihne*) — jaz sem pa v primeru z vami nesrečen mož!

Mati. Omilujem vas! Trdo je res, se na starost klatiti po svetu. Ker pa imate toliko čuvstva za veliko in lepo dejanje v naravi, zato bi si ne smeli toliko jemati k srcu svojega uboštva.

Romar. Uboštva? — To je najmanjše, kar me teži. Ker ste tako blagi in sočutni, vam ne morem prikrivati, kar me teži. Ubog, nesrečen oče sem. (*Tiho joka*). — Moj jedini sin mi je bil zelo nehvaležen. O, huda je za sivega starca taka žalost! — Bil sem

bogat in sem vse dal sinu; a slabo mi je vračal dobrote. — Kakor hitro je bil posestnik mojega imetja, me ni več spoštoval; me ni ne spoštoval, ne ljubil več. Vsako drobtinico, vsako žlico jedi mi je oponašal. Njegova hudobija me je pregnala z doma. Kako ljubeznivi so pa vaši otroci z vami; rajši sami ne jedó, ko da bi vi bili lačni! Njihova ljubezen mi sega do dna srca; njihovo ljubeznivo obnašanje je popolnoma nasprotno surovosti mojega nehvaležnega sina.

Miroslav (*vstane in skoči k materi*). Bi li ne molili naše molitvice po jedi, da gremo potem zopet na delo?

Romar. Le, ljubi otroci!

Vsi. Zahvalimo Te, vsemogočni Bog, in Te prosimo, povrni vsem, ki so nam dobro storili zavoljo svojega imena večno življenje. Amen.

Romar (*položi mej tem, ko molijo, tiho, da nikdo ne zapazi, deset zlatov v skledico*. — *Ko odmolijo, reče*): Tako je prav! Sedaj pa moram iti. Zahvaljujem se vam, blaga žena in ljubi otroci. Okrepčali ste mi duha in telo. Bog vam vrni! Tamkaj je skledica. — (*Podá vsem roko*). — Zdravi ostanite, blaga mati, dobri otroci, — tudi ti, ljuba moja Zalika. — Zdravi ostanite in božji blagoslov bodi z vami! (*Odide naglo*.)

5. prizor.

Prejšnji brez romarja.

Bogomila. Dober, blag mož! Kako ganjen je bil ob slovesu; solzica se mu je prikradla v oko!

Mati. Reveža teži tuga in žalost. Bog ga naj potolaži!

Bogomila. To bode tudi storil; saj pride vsa tolažba od Njega.

Miroslav. Da, Bog ga bode potolažil! — Pa — pojdimo na delo.

Bogomila. Najprej hočem oplakniti posodo na potoku (*Gre po skledico na pečini, jo vsame in iznenadena reče*): Kaj je to, mati?! — Glejte — v skledici je več zlatov.

Miroslav (*priskoči*). Pokaži mi! Joj — ti imajo veliko vrednost!

Mati (*vsame zlate iz skledice*). Res — pet zlatov! Kdo je pač oni tujec? Jako skrivnosten se mi zdi.

Miroslav. Pojdite, letimo za njim, da se mu zahvalimo.

Mati. On noče tega, zato je tako naglo odšel. (*Gleda za njim*). Nikjer ga ne vidim več, pa Bog, ki za vse vé, mu bode obilo poplačal.

Bogomila. Ta blagi starček je obilno poplačal skledico mleka.

Mati. Istinito obilno, — bogateje pa še plačuje Bog.

Zalika. Mati, še meni pokažite zlate.

Mati. Na! Glej, ljuba Zalika! Ni li res, kako so lepi?

Zalika. Lepi so, lepi, novi in se kaj lepo svetijo. Dajte jih meni, ljuba mati! Obesim si jih na rdečem traku okrog vratu.

Mati. Dete, to bi bilo predrago. Te zlate hranimo za silo. — Oh, žalostna sem pričakovala zime. Nisem vam hotela tega povedati, da vas ne bi žalila. Žita nimamo dosti, in vam vsakemu kaj manjka za zimo. Sedaj nam pa lahko kupim vsega potrebnega. Tudi ti, ljuba Zalika, dobiš novo obleko.

Zalika (*vesela skače in ploska s rokami*). To bo lepo! To me bolj veseli, ko vsi ti zlati.

Miroslav. Pa, ljuba mati, jaz ne razumem tujca; rekel je, da je ubog, pa ima toliko denarja.

Zalika. Ej, ta seveda ni ubog. Mislim, posodico ob strani ima polno zlatov.

Miroslav (*se smeje*). To pač ne, a marsikatero kronico še gotovo ima v žepu. Kako se strinja to z uboštvom? Povedal nam ni resnice. Mož ima denarja, da bi jih lahko meril in ne štel.

Mati. Dragi Miroslav, ne denar in bogastvo, temveč srce naredi človeka bogatega ali ubogega. Ta mož je ubog, ker ima malo veselih dni, njegovo srce tare žalost. Srečnejši smo mi ob svoji revščini, nego je on ob vsem svojem bogastvu.

Miroslav. Molimo torej za ubogega tujca!

Bogomila. In hvalimo Boga, da nam je dal ž njim tako pomoč.

Mati. Da, to hočemo, ljubi otroci. (*Pogleda proti nebu in sklene roke; otroci storé isto in se postavijo okrog nje*). Ljubi nebeški Oče! hvalimo Te, da si poslal tega dobrega tujca k nam, ki nam je storil toliko dobroto! — Ti vidiš vsako dobro delo, o blagoslovi našega dobrotnika — in tolaži, utolaži ga!

(Zagrinjalo pade)

Drugo dejanje.

I. prizor.

Mati in Bogomila.

(*Mati nabira suhljad in pospravlja pri vrsti. Bogomila sedi pri misli ter snaži zeljišča. Mej tem pojeta obe*):

Kje so moje rožice, Pisane in bele?	Kje so moje ptičice, Kam so odletele?	Kje je hladni potok moj, Kjer sem se sprehajal,
Moj'ga srca ljubice	Oh, nedolžne pevcice	Ko skušnjav nevarni boj
Žlahtno so cvetele.	Kak so žvrgolele —	Mene je obdajal?
Oh, pomlad je šla od nas	Zanjke b'le nastavljene,	Suša velika bila,
Vzela sta jih zima, mraz.	Ptičke so se vjele vse.	Zemlja je popila ga.

Kje je moja utica, Utica zelena?	Kje je ista deklica, V vrtu je sedela?
Kje je hladna senčica, 'z lipice spletena?	Lepa, kakor rožica, Pesmice je pela.
Hud vihar podrl je njo,	Hitro, hitro mine čas,
Ah, zelena več ne bo!	Mine tudi lep obraz.

Mati (*sakriči, ko hoče Bogomila zadnji dve vrstici ponoviti*): O Bog! bodi mi milostljiv in usmiljen! — Kmalu b'je moja zadnja ura. — (*Pod suhljado je bila kača, ki se materi ovije okoli roke ter jo piči*).

Bogomila (*priskoči in gastrašeno sakriči*): O Bog! kača! kača! Mati, mati, ljuba mati! Usmili se nas, o Bog!

2. prizor.

Miroslav in prejšnja.

Miroslav (*prihiti*). Kača! Kje? O Bog! mati! mati! — (*Prime kačo ter jo zašene na pečino in jo pohodi*). Da bi le ne bila pičila skozi obleko!

Mati (*se vsede na klof: je smrtno bleda in spusti roke v naročje*).

Bogomila. Ljuba mati, kje? — Pustite, naj pogledam. — Groza! — Odgrnite malo rokav. Bog daj, da bi le ne bila pičila skozi obleko!

Miroslav (*odgrne materi rokav in žalosten reče*): Joj! — Roka je krvava.

Mati. Ljubi otroci! Jaz moram umreti, — zame ni nobene pomoči več.

Bogomila. Miroslav — hiti — hiti — skoči — ter pokliči zdravnika, za katerega nabiramo zeljišča. Doli pri potoku snaži nabrane korenine.

Miroslav. Hočem hiteti, kolikor morem.

3. prizor.

Mati in Bogomila.

Bogomila. Ljuba mati! (*Jo objame*). Ljuba mati — kako rada bi namestu vas umrla! (*Poklekne*). O Bog, ljubi Bog! ne vzemi nam še matere, ko smo zgubili že očeta! (*Is-tegne roke proti nebu*). O, da bi Te videlo moje oko, ljubi Bog — da bi Te mogla objeti

— ne izpustila bi Te — prej — ko slišim: „Ona naj živi!“ Poglej me, ubogega otroka, tukaj, — glej pred Teboj klečim; vzemi mene, daj meni umreti in — mati — naj živijo!

Mati (*s slabim glasom.*) Bogomila! tvoje sočutje, tvoja ljubezen do mene mi je hladilo za žgečo rano. Pa — pusti me nekoliko v miru. Moram se sedaj v tem — zadnjem trenutku spraviti z Bogom. (*Nasloni se na pečino in drži roko pred oči.*)

Bogomila (*gre k zeljišču ter bolj tiho govori*): O, ve rastline, — zdravilna zeljišča! jedno bi še lahko rešilo mater — pa — tukaj stojim in te ne poznam. Bog, razsveti me, pokaži mi rastlino, ki bi jim pomagala! — (*Gleda v daljavo.*) — Ah, ali še ne pride zdravnik?! Zdi se mi že cela večnost, odkar je odšel Miroslav. (*Hodi nemirna, strahoma sem in tje, kakor bi česa iskala.*) Tu so še zlati. — V kraj z vami! Saj ne morete pomagati, kadar je sila največja; ne morete življenja ni za trenutek podaljšati. — Kako rada dam vse te zlate, za malo, za zaničevano rastlinico, ki bi pomagala!

4. prizor.

Zdravnik, Miroslav in prejšnja.

Bogomila (*hiti k zdravniku*). Dragi gospod, glejte zlate! Vzemite jih! Vsi so vaši, samo — samo — mater rešite smrti.

Zdravnik. Kje je kača?

Bogomila. Tamkaj pri pečini.

Zdravnik (*jo vsdigne*). — Če mi daš več srebra in zlata, ko ima ta kača luskin — ne morem pomagati. V dveh ali treh urah bodo mati zaspali za — večno

Bogomila. Preiščite vsaj rano.

Zdravnik. Zakaj? Jaz nočem imeti s tem strupom nikakega opravka. Vse bi bilo zastónj. Mati spi, če se ne motim, in ni dobro, da bi jo nadlegovali v spanju.

Bogomila. Ni tedaj nobenega zdravila več — nobenega — nobenega pripomočka več?! Nimate nobenega zdravila, nobene rastline, ki bi pomagala?! Poskusite, — znabiti pomaga — Bog! razsveti ga, da zadene prav!

Zdravnik. Jeden pripomoček bi še bil! Če bi namreč kdo izsesal strup iz rane, tedaj bi še bili znabiti rešeni. Pa, kdo bo to storil!? Ne svetujem tega nikomur. Kdor bi to storil, gotovo umrje; kajti strašen — — — strašanski je strup te kače. Rajši bi se dal ugrizniti od steklega psa, ko od take kače. Ne vem vama družega sveta, molita jim za srečno zadnjo uro. Da bi poslala po mašnika, je prepozno. Prej ko pride najhitrejši človek v vas, bodo mati že v večnosti. Zdrava ostanita — in Bog vas tolaži, ubogi otroci! — (*Odide.*)

5. prizor.

Prejšnji brez zdravnika, potlej Zalika.

Mati (*ki je dosdaj spala, spregleda*). Da, Bog vas tolaži, dobri otroci! Slišala sem svojo smrtno obsodbo iz zdravnikovih ust — pripravljena sem. Božja volja naj se zgodi. Poglej, Gospod, tukaj sem — Tvoja pokorna dekla! — (*K otrokoma*): Le za vas mi je, ljubi otroci! Pa, za vas bo že Bog skrbel. — Pridita še enkrat k meni! Pridi, ljuba Bogomila (*jo objame*); pridi, ljubi Miroslav (*ga objame*)! — Kje pa je moja mala, ljuba Zalika? — O, tamkaj pride!

Zalika (*s jervasom*). Prinesem zopet poln jervas zeljišč. — — — Kaj pa Vam je, ljuba mati? O, krvavi ste! Ste se li picili na trnju? — Glejte, to je isti lep robec, ki ste mi ga dali za god; naj vam zavežem rano!

Mati. Pojdi mi še jedenkrat v naročje, ljubi otrok! (*Vsame Zaliko v naročje, jo objame in milo pogleduje*). Ubogi otrok! Kmalu — kmalu ne bodeš imela več matere; v jedni uri že sem morebiti v nebesih pri Bogu.

Zalika. Mati! mati! ostanite pri nas, ali me pa vzemite s seboj v nebesa!

Bogomila in Miroslav (*glasno jokata*).

Mati. Jočeta se? Tiha in pobita sta? — Nikar ne jokajte, ljubi otroci. Vaša mati vam bode sicer odvzeta, pa Bog ostane pri vas! Jaz grem k Njemu; tam bom boljše

imela — in saj pridete za menoj; pri Njem se zopet vidimo. Tam ne bomo več jokali, tam je zgolj veselje. Pa še tukaj na zemlji se vam bode dobro godilo; saj ste bili dobri otroci, izpolnjevali ste Njegovo zapoved — očeta in mater ste spoštovali. Gotovo še se vam bode dobro godilo.

Bogomila (*poklekne*). Mati! mati! odpustite mi, dostikrat sem vas žalila!

Miroslav (*tudi poklekne*). Bogomila je bila vsikdar vbogljiva, prijazna in dobra, pa jaz sem bil porednež. Odpustite, odpustite mi, ljuba mati!

Zalika. Ni li res, ljuba mati, meni tudi odpustite? Ne bodem nič več poredna.

Mati. Vstanita, ljuba otroka! Že Bog vé, kdaj sem vam odpustila vaše male pregreške; zmiraj ste me ljubili in spoštovali. Pa — — temni se mi že. — Poslušajte zadnje besede — svoje — umirajoče matere.

Bogomila. O, da bi z vami umrla!

Miroslav. Brez vas, ljuba mati, ne morem več živeti.

Zalika. Ljuba mama, prosim vas, ne umrite!

Mati. Pred vsem, moji ljubi otroci, spoštujte in ljubite Boga. Poglejte me; neizrečeno vas ljubim, pa On vas še neskončno bolj ljubi. Ljubite ga bolj kot mene! Molite v vsaki potrebi! Vsak dan mislite nanj! Ljubite ga! Ta ljubezen je vir vse sreče. — — Obljubite mi, da ga boste ljubili, svojega najboljšega Očeta v nebesih, iz celega srca.

Bogomila. Gotovo, ljuba mati, gotovo!

Miroslav. Kdo bi Ga ne ljubil!?

Zalika. Jaz tudi imam Boga rada — tukaj — (*pokaže na prsi*) v srcu.

Mati. Ljubi otroci, še jedenkrat vam pravim, ljubite Ga, našega ljubega, najboljšega nebeškega Očeta čez vse! Sovražite greh! - Glejte kačo tam! Spomnite se kače, ki je usmrtila mater. Greh je kača — lepo barvana, da, pod cveticami je, pa nje strup je usmrtiljiv. Pik kače, kakor je ta tamkaj, vzame časno življenje; pik one kače — greha — vzame večno življenje. Obljubite mi — — — da ne boste nikdar — nikdar nič grešnega storili. Kaj pa je grešno — joj! govorjenje mi prihaja težko — kaj je grešno, vam bode povedala vaša vest. Obljubite mi vse grešno bolj sovražiti, kakor strupeno kačo. Položite mi svoje roke v moje, katere bodo — prhnele že pojutrašnjem — v grobu.

Miroslav. Obljubim Vam, ljuba, draga mati.

Bogomila. Jaz tudi — sveto — trdno — kakor pred božjim obličjem.

Zalika. Jaz tudi — jaz tudi.

Mati. Ljubite se mej seboj! Ne žalite se! Če bode jeden srečen — naj ne pozabi svojcev in naj se jih ne sramuje zavoljo njih revščine. — Uboge sirote — na vsem svetu ne vem človeka, ki bi skrbel za vas! Priporočim vas Bogu in njegovi milosti. On skrbi za vse ljudi, posebno pa je dober oče zapuščenim sirotam. On, ki je pred mojo smrtjo poslal k nam dobrotljivega romarja, On vas bode dovedel k dobrim ljudem, ki se vas bodo usmilili. — Sedaj pa pokleknite, ljubi otroci, in sprejmite — oh! zadnji — moj materni blagoslov!

Otroci (*glasno jokajoč pokleknejo in vzdignejo sklenjene roke*).

Mati (*pogleda proti nebu in stegne roke nad otroke*). Ljubi Bog! K Tebi pogledujem; svoje umirajoče roke stegujem nad svojimi ubogimi otroki; zadnji zdihljaj pošljem k Tebi! — O, Bog! Ljubi Bog usmiljenja — sliši me! usliši me! — Glej tukaj te otroke! Srce mi poka pri tem pogledu. — O, blagoslovi jih — blagoslovi jih! — (*Ne more več govoriti, nasloni glavo nazaj na pečino*).

Otroci (*klečijo ter jokajo. Bogomila vije roke in pogleduje k nebu; Miroslav si sakriva obličje; Zalika si briše s svojo belo ruto solze*).

Mati (*čez nekaj časa*). Miroslav! Žejna sem, pojdi, prinesi mi vode.

Miroslav. Takoj! (*Vzame skledico in odhiti*).

Mati (*zaspi*).

Bogomila. Zaspali so. Pojdi Zalika, pustiva jih v miru. Strah pred kačo, žalost in napor ob govorjenju so jih onemogli.

Zalika. Seveda, trdo delo od ranega jutra do poldne in bolečina na roki jih je utrudila. Ah, jaz sem že tudi utrujena.

Bogomila. Zalika, idi tje v kapelico, kjer smo danes zjutraj še vsi skupaj molili. Idi in moli za mater, jaz pa ostanem tukaj. Oh, moli, moli pobožno — za mater — in za me!

Zalika. Hočem prositi Boga za mater, da jim ozdravi roko. (*Odide.*)

6. prizor.

Bogomila in mati.

Bogomila (*stoji ne preblizu matere, pogleduje jo in govori ganjena, pa s slabejim navadnim glasom*): O, mati! mati! ljuba mati! — Torej ne bodem več gledala vašega obličja — skoro bode prhnelo v zemlji! Te svetle, prijazne oči, ki so me gledale tako neizmerno ljubo, se naj sedaj za vedno zapró, dà, se mogoče niti več ne odpró! Te ustnice, ki so me tisočkrat poljubile, ki so govorile le besede modrosti in ljubezni, naj v grobu prhnijo! To plemenito srce, polno nežnosti in ljubezni — bi naj počilo in razpadlo v prah!? O Bog! ali nimaš nikakega usmiljenja? Ni ncbenega pripomočka več?! (*Hodi sem in tje — roko na čelo položivši nakrat postane.*) Kaj je rekel prej zdravnik? Se li spominjam prav? — Ah, popolnoma sem zmešana. — Pa, bilo je. Rekel je: „Če bi ji kdo izsesal strup iz rane, bi še bila mogoče rešena.“ Da, da, tako je rekel. O, že ko je to izustil, mi je šinila misel v glavo — da to storim. In — sedaj je ugoden trenutek, Mati spijo — kako mirno! Oni sami so odposlali Miroslava, Zaliko sem pa pregovorila, da je odšla. Bog sam mi je dal to priložnost. Ljubi Bog, dobra mati bi nikoli ne dovolili, da bi jih rešila na ta način. Ljubijo me preveč. Le hitro, da se ne vzbudijo! — Bog, ki si me razsvetil, da to storim, daj mi moč, da izvršim. (*Gre tiho bliže, poklekne pri materi, odgrne rokav in hoče sesati, strese se in pa zopet vstane.*) O, ljubi Bog, kako mi bo! — Oh — mrzel pot me obliva, srce mi tolče, vse bitje se mi zoperstavlja. Temni se mi. Življenje se bojuje s smrtjo, kakor ogenj z vodo. — Smrten strah me je obšel, če sem kačo le videla — in sedaj — naj sesam celo njen strup. — O, Bog! ne — ne morem — slabo mi prihaja. (*Hodi nemirna sem in tje; poklekne, pogleda k nebu in moli s prosečim glasom*): Okrepčaj me, močni Bog, daj mi slabotnemu otroku, da premagam strah — smrten strah. — Bi se li ne darovala za nje, ki so me smrti rešili, ko sem bila bolna, cele noči so presedeli pri meni in le njihova skrb me je rešila smrti; jaz — jaz bi jih pa ne rešila — jih pustila, da brez pomoči umrjejo?! Ne, in če bi tisoč življenj imela, vseh tisoč bi dala za ljubo mater. (*Hitro vstane in pogleda k nebu ter se bliža materi*). V imenu božjem, le hitro — le hitro — da me strah ne premaga. Položi, o Bog! na moje ustnice zdravilo in življenje. Daj meteri življenje — in meni — smrt! (*Poklekne k materi, položi ustnice na rano ter sesa strup, potem pa hitro vstane*). Dopolnjeno je — lažje mi je pri srcu. O, ljubi Bog, daj, da ne bi preveč žalovali in pre-zgodaj umrli. O, da bi nikdar ne zvedeli, kaj sem storila za nje — kakor šele v večnosti! Ne bolelo bi jih tedaj toliko, če ne bi vedeli, zakaj sem umrla. O, da bi nihče ne vedel tega, razun Boga! — Svoje življenje položim v Tvoje roke, o Bog, in mirno pričakujem, kaj bode. (*Se vsede v kot med pečevjem, kjer je mati ne more zapaziti, in si zakrije obličje.*)

(*Za prizorom piska pastir na piščalko.*)

(*Zagrinjalo pade.*)

Tretje dejanje.

I. prizor.

Mati in Bogomila.

(*Mati še spi, Bogomila sedi na prejšnjem mestu ter si zakriva obraz s belim robcem in pogleda zdaj pa zdaj k nebu.*)

Mati (*se vzbudi*). Kako mi je? — Vsa bolečina mi je prešla. Žgalo me je, kakor ogenj — in sedaj ne občutim nobene bolečine več. (*Si ogleduje rano in vstane.*) O ljubi,

neskončni Bog, kaj vidim!? Rana, ki je vedno večja postajala, je izginila. Počutim se tako dobro. — Sanjalo se mi je, da je prišel angelj iz nebes na zlatem oblaku ter se je dotaknil moje rane — in minila je vsa bolečina. Sanje so se uresničile; čudež se je zgodil. Ljubi Bog! zopet si me dal svojim ljubim otrokom. — Pa, kje so? Da so me pustili tako samo, ni bilo prav.

2. prizor.

Prejšnja, Zalika, Miroslav.

Zalika. Mati, molila sem za vas tamkaj v kapeli.

Mati. Bog je uslišal tvojo molitev, ljuba Zalika; jaz sem zopet zdrava.

Miroslav (*prinese vode.*) Tukaj je sveža voda, ta tamkaj v skledici je že topla. Pa je-li mogoče!? Mati, da ste ozdraveli?! O, čudež! Le Bog — in nihče drugi, je pomagal tukaj. Kako sem vesel!

Mati. Otroci, hvalimo Boga. Pa — kje je Bogomila? Bila je navadno najrajše pri meni. Kako se bode veselila!

Miroslav (*se ozira na vse strani in kliče*): Bogomila, Bogomila! Pridi! Kje si? Mati so ozdraveli. O, pridi, pridi! — (*Jo zagleda mej pečevjem sedeti.*) Hola, tukaj je! Bogomila, veseli se! Mati ne bodo umrli — temveč so ozdraveli.

Mati (*priskoči*). Kako, ljuba Bogomila!? Kaj je to?! Zakaj sediš tukaj sama tako tiho in žalostno? Kaj — ti — ti se ne veselíš?!

Bogomila (*gleda žalostna v stran in vzdihne*): Oh, ljubi Bog!

Mati. Ti se obračaš od mene! O, poglej me! (*Prestrašeno, glasno reče s tresočim glasom*): Ljubi Bog, moj otrok, kaj li je s teboj? Tako bleda si in se tresesh po vseh udih. In kaj? — tukaj si krvava. O, Bogomila, ljuba Bogomila, povej, kaj se ti je pripetilo? — Pojdi sem, ljubi otrok, in mi povej, kaj ti je vendar? (*Objame Bogomilo in jo hoče poljubiti*).

Bogomila (*sakriči*). Ne — ne — o, mati — ne poljubite me!! Smrt je na mojih ustnicah. — Strup! — Strup!

Mati Ljubi Bog, kaj uvidevam! Bogomila, jeli ti — ti si, ko sem spala — mi izsesala strup? — O, ljuba Bogomila, povej, ali je tako?

Bogomila. Ne bodite hudi, ljuba mati. S'orila sem to, da vas rešim. Če vi živite, rada umrjem jaz

Mati. To — to si storila zame!? — O, otrok! To je najlepši in najstrašnejši trenutek mojega življenja. Tisočkrat bi bila raje umrla jaz, ko da naj vidim tebe umirati. — (*Objame Bogomilo*). Strašna mi je misel — da moram sedaj tebe gledati, kako brez pomoči umiraš — pa sem vendar-le najsrečnejša mati na svetu. Neizmerno veselje in neizmerna žalost mi trga srce.

Bogomila. Mati, ne jokajte — ne žalujte — sedaj sem srečna, gotovo vesela umrjem! Moja jedina bolečina je, če bi preveč žalovali za menoj. Ne — jokajte! Kako se veselim nebes! Zdi se mi, da vidim nebesa odprta, in angelji mi gredó naproti.

Mati. Ljuba Bogomila! Ti si bila isti angelj, kakor se mi je sanjalo, in si mi ozdravila rano. Angelju si podobna; gotovo, ti prideš v nebesa.

Bogomila. O, tamkaj najdem očeta, ki so me tako neizmerno ljubili! Kako se bodo veselili, ko bodo videli svojo Bogomilo in slišali o vas, ljuba mati, in o Miroslavu in Zaliki! Koliko jim imam o vas povedati — od vas jim izročiti tisoč pozdravov! Ah, kaj mi je smrt? Nič, kot žalosten trenutek. Zdi se mi, ko da bi šla čez hribe v mesto tje, kjer smo nekdanj bili, in vi pridete jutri za menoj. Tam gori pri našem blaženem očetu in pri Bogu, našem nebeškem Očetu, se itak zopet vidimo. Zato, ljuba mati, ne jokajte — temveč veselite se!

Mati. Da, moj ljubi, dobri otrok, ti imaš prav. — Torej le umri, ljuba Bogomila, umri! Ta hudobni svet ni vreden tvojega blagega srca. Umri v nedolžnosti, ker ta svet ima veliko nevarnosti, celo angelji v nebesih so nekdanj grešili. Bolje je, da umrješ nedolžna v mojih rokah, na mojem srcu, kot da bi te zapeljal ta hudobni svet. Ti umrješ

najlepše smrti — smrti nedolžnosti in ljubezni, kakor naš božji spasilatelj (odrešenik), kateri je daroval svoje sveto, nedolžno življenje za nas. Tvoja smrt je meni življenje, Njegova smrt nam večno življenje. O, Bogomila, angelji se bodo veselili, ko te bodo imenovali sestro. Dva nevenljiva venca ti bodo prinesli naproti, čistega, belega, nedolžnega, in zelenega palmovega, kajti nedolžna umrješ — in si jednaka mučenikom srčna junakinja.

Bogomila Tako vas rada poslušam, ljuba mati. Hvala Bogu, pripravljeni ste — sedaj je vse dobro. Le preveč dobrega ste povedali o slabem, grešnem otroku. Saj nisem storila nič posebnega, to mora storiti za svojo mater vsak otrok. Miroslav je tudi s smrtno nevarnostjo odtrgal kačo, in Zalika bi bila tudi storila, kar sem jaz.

Zalika. Ne, ljuba Bogomila, jaz bi si ne bila upala sesati kačjega strupa; tudi bi si tega ne bila zmisllila.

Bogomila. Tudi jaz bi si ne bila zmisllila — če bi me ne bil razsvetlil Bog. On mi je vdahnil to misel in mi dal tudi moč, da sem jo izvršila. Čutila sem tako, kot bi ti, ljuba Zalika, da se je branila moja narava. Če bi me ne bil okrepečal Bog — bi ne bila mogla storiti tega. Njemu, le Njemu bodi čast, hvala in zahvala.

Miroslav. Nisem poznal tvojega blagega srca tako kot sedaj. Odpusti mi, da tolikokrat nisem slušal tvojih opominov.

Bogomila. Miroslav, ljubi brat, ne govori tako. Ti si me zmiraj ljubil. — Glej, ni mi mogoče, da bi te za slovo poljubila; podam ti samo roko. Zdrav bodi — in spoštuj našo ljubo mater; ne žali jih več z lahkomišelnostjo, bodi blag mož in jim podpora v njih starosti. Obljubi mi to — in ostani, bodi mož-beseda.

Miroslav. Obljubim ti in gotovo bodem mož-beseda.

Bogomila. Ti, moja ljuba Zalika, jokaš? Ne jokaj! Bodi blag in pobožen otrok, tedaj se vidiva v nebesih. Ljubi mater od sedaj še bolj — ko se ločim jaz od njih, in jim ne morem storiti nič dobrega več. O mati, ljuba mati — brat — sestra — zdravi ostanite — zdravi ostanite!

Mati. O, da bi umrli sedaj v tem trenutku vsi! Kako blažena smrt bi bila!

3. prizor.

Romar, prejšnji.

Mati. Zopet pridete? O, stopite bliže, tuji, blagi mož! Pridite k najginljivejšemu prizoru, kakoršnega je kdaj videlo človeško oko. Glejte, ta otrok tukaj umira iz ljubezni do svoje matere

Romar (začuden) Kaj vidim? Tega ne razumem. Zdravnik, ki je bil prej tukaj, mi je pravil, strupena kača je pčila vas, in da bode umrli še to uro. Hitel sem semkaj, kar sem mogel, da vas v smrtni uri tolažim in da za otroke skrbim. Sedaj pa najdem vas zdravo, tega ljubega otroka pa bledega in, kakor se kaže — blizo smrti. Povejte mi, kaj se je zgodilo?

Mati. Moja ljuba Bogomila tukaj — mi je, ko sem spala, izsesala strup. Jaz živim in ona umira

Romar. Kaj slišim? Kako blago in veliko dejanje! Hvalim Te, o Bog, da si mi dal doživeti, da vidim tako blago dejanje nesebične ljubezni. Obupoval sem že davno nad človeštvom, kajti vsekalo mi je globoke rane; ta dobri otrok pa me je zopet spravil s človeštvom. Sedaj rad umrjem, ko sem videl s svojimi očmi, kako blago je lahko človeško srce. — Pa pokažite mi kačo.

Zalika (kaže s prstom). Tamkaj je. Ne upam si tje, čeravno je mrtva.

Romar (pogleda kačo in reče glasno): Hvala Bogu! Ljubi otrok, ne bodeš umrl! Nevedni zdravnik, ki nima izkušnje, vam ni povedal pravega. Poznam to kačo bolje ko on in sem prišel na svojih potovanjih že do ljudi, ki celo jedó take kače. V ranah povzroči njen strup seveda smrt, če ga vzamemo v usta, pa ni nevaren, da, lahko bi ga brez nevarnosti pili. Najbrž je strup vseh kač takšen; pa strup takih kač, kot je ta, je, to gotovo vem. Verjemite mi, izkušnemu možu; vaša hčerka se naj ne boji tega strupa.

Mati. Bi bilo mogoče? Ti -- ti, ljuba Bogomila, bi mi bila zopet podarjena?! — Pa glejte, ljubi mož, bleda je kot smrt — in kako se trese — mrzel pot ji lije po čelu.

Romar. Ne, ne! To je razburjena otrokova domišljija, strah radi strupa jo je razvnel. Verjemite mi, blagi Bogomili ni nič hudega. (*Prime Bogomilo ljubeznivo in prijazno za roko.*) Ljubi otrok, blag, majhen angelj božji, vstani in veseli se! Tvoja mati so rešeni po tebi — in tebi ni treba umreti zavoljo tega.

Mati. Da, verjemi, ljuba Bogomila, jaz sama verjamem. — Če bi bil strup tudi najmočnejši — tvojemu ljubeznipolnemu srcu bi ne mogel škoditi. Bog je rešil tebe in po tebi mene.

Romar. Tako je! Hvaljen in česčen bodi zato vekomaj usmiljeni Bog!

Mati (*vsdigne sklenjene roke k nebu*). O Bog! Hvala, slava bodi Tebi, ljubi, večni Bog! — In sedaj — pojdi k meni ljuba Bogomila! Bodi pozdravljena! Pridi, o pojdi na moja prsa, ljuba Bogomila, moja rešiteljica!

Miroslav (*radosten*). O Bogomila, ljuba Bogomila, draga sestra! Hvala Bogu! Hvala, slava Bogu, ti si rešena! O, kako se veselim!

Zalika (*sklene pobožno roke*). Tudi jaz Te hvalim, ljubi Bog! — (*Tleskne s rokami in vesela poskakuje*). Mati ne umrjejo! Bogomila ne umrje! Zopet bomo skupaj živeli! — Bog je pač le ljubezniv in dobrotljiv.

Bogomi a. Rada bi bila umrla, pa zavoljo ljube matere, zavoljo brata in sestre rada ostanem tukaj — čeravno sem se že veselila na lepa nebesa.

Mati. Ti bi seveda imela tamkaj bolje, tukaj te še čaka marsikateri hud boj — da, že v naši koči marsikatera trda sila.

Romar. Ne, to se ne sme več goditi. Pred vami se ne morem več prikrivati; gledite! (*Razgrne haljo in vidi se lepa obleka s slato zvezdo na prsih.*) Lord*) Dorington sem.

Miroslav (*začujen stopi korak nazaj*). Kaj, lord? Kdo bi si bil to mislil!

Zalika. Kako lepa obleka! Kako svetla zvezda! Z neba pa le ni, ni li res, mati? Zvezdice na nebu so lepše.

Mati (*s spoštovanjem*). Milord! Sami ste krivi, ako vas ne spoštujemo po dolžnosti.

Romar Ne govorite o tem! Zvezda tukaj zakriva srce polno žalosti. — Pravil sem vam že o svojem nehvaležnem sinu. Njegovo vedenje do starišev mi je omajalo zdravje ter pokopalo mater (*Žalostno*). Otročja nehvaležnost, jednaka si strupeni kači, ki zastrupi starišem življenje, jih oropa vsakega veselja in jim izkoplje prezgodnji grob.

Mati. Sin tako dobrega očeta ne more biti hudoben. Upam, da se še poboljša.

Romar. Že davno je pod grudo. Kako bi na svetu živel, ko ni spoštoval starišev! Njegovo razuzdano življenje mu je izpodkopalo zdravje, in po velikih bolečinah je umrl. (*Nežno joka.*) Moja jedina tolažba je, da se je na smrtni postelji poboljšal in spokoril ter me solznih očij prosil odpuščenja, rekoč: „Oče, grešil sem zoper nebo in zoper vas.“

Mati. No, tedaj pa tako še ni izgubljen za vas. Ker je spokorno umrl v zaupanju na milost božjo, bodete ga gotovo našli v nebesih.

Romar. Upam. (*Si obriše oči ter pripoveduje mirno dalje*). Po njegovi smrti sem dobil zopet vsa posestva, ki sem mu jih bil dal; pa niso me veselila. Ker nimam več otrok, prepustil sem jih svojemu bratu, kateri bi jih po moji smrti itak dobil. Pridržal sem si le nekoliko denarjev in nekaj dohodkov. Ker sem bil bolehen, so mi zdravniki svetovali, naj potujem po deželi, da se okrepčam. Topla dežela mi je ugajala. Nisem hotel nazaj v domovino, na katero me vežejo žalostni spomini, kupil sem si tedaj posestva deset ur hodá odtod. Pred nekoliko dnevi me je obšla želja potovati v te gorate kraje. Odpravil sem se na pot. Da bi lahko spoznaval ljudi, ki se bogatim in imenitnim kažejo dobre, in se le proti ubogim vedejo odkritosrčno, pa tudi — da bi bil varen roparjev, sem oblekel to romarsko haljo. In tako me je pripeljal ljubi Bog semkaj, da sem spoznal vas, dobra mati, in vas, ljubi otroci — posebno pa Bogomilo. (*Obrne se k Bogomili.*)

*) Lord ali milord = knez.

In sedaj, ti ljubi, nežni angelj — resnično, noben angelj nebeški ne more biti ljubeznejši — govori, povej, bi li ne hotela biti moja hčerka? Bi le ne mogla ljubiti mene, starca, kot svojega očeta?

Bogomila. Preveč ste mi dobrotljivi, ubogemu otroku; pa — —

Romar Kaj — pa?

Bogomila. Svoje matere ne morem zapustiti.

Romar. Ljubi otrok, tega tudi ne bodeš! Moje lepo posestvo — da, vse, kar imam bode tvoje; vse lahko deliš s svojo materjo, z bratom in sestro.

Bogomila. (*veselo ganjena*). Da, če bi smela? Mati, mati, kaj naj storim? O, to bi bilo moje največje veselje, če bi ne imeli vi več skrbij!

Mati. Vaša milosrčnost, milord, je nenavadna. Iznenadjena sem tako, da ne vem, kaj bi storila. — Pred vsem se bojim, da bi bogastvo in obilnost pokvarila moje otroke.

Romar. Ne govorite o milosrčnosti! Kar morem dati, je malo, — kar bodem pa našel na vaših otrokih, je neizmerno več. — Tudi se ne bojim, da bi se otroci z bogastvom, v obilnosti pokvarili. Ne vedel bi svojega imetja dati v boljše roke! Vaša in vaših otrok nehlinjena pobožnost, vaša dobrotljivost proti meni, ki ste mislili, da sem ubog — mi priča za to. Pripravite se na odhod, dobra žena; jaz pa grem in priskrbim voz.

Mati. Tako tedaj, blagi lord, vzprejem vašo dobrotljivo ponudbo v imenu svoje Bogomile. Kar me napoti k temu je upanje, osladiti življenje našemu blagemu dobrotniku z nežno postrežbo — in tudi, da bodem mogla svoje otroke bolje odgojiti, kakor v tem gorovju. — Pa oprostite, ne morem se več vzdržati; dovolite, da se zahvalimo Onemu, ki me je po mojem otroku rešil smrti in nas potem osrečil po ravno tem otroku. Pojdite, ljubi otroci, zahvalimo se Bogu, ki nam je iz velike žalosti napravil tako veliko veselje! (*Pokleknejo in molijo tiho.*)

Romar (*jih ganjen gleda, pogleda k nebu, molči nekaj časa in pravi potem s povdarkom*): Bog daj vsem starišem do svojih otrok tako srce, kot ga ima ta mati, in daj vsem starišem z otroci toliko veselja, ko ga je doživela ta mati nad svojo hčerko — drago Bogomilo!

(Zavesa pade.)

Vsega potreben.

Godec Gerič je že na mnogih veselicah pripovedoval o beraču, ki je slučajno prišel na svatbo, kjer je dobil najprej jedi, potem pijače in slednjič še pristavil skromno željo: „I, še plesal bi rad!“ — Veseli gostje so mu i to dovolili.

Neko jutro zgodaj se je Gerič vračal s svatbe skozi temen gozd. S seboj je imel za popotnico nekaj potice, gnjati in pijače. Sredi gozda sede utrujen na parobek, odloži mogočen bas ter ga prisloni na bližnjo smreko, odloži tudi jed in pijačo in razvezuje zveženj, da bi se okrepčal.

Kar nekaj lomasti proti njemu. Bil je velik, sestradan medved.

Moj ljubi Gerič! Dovolj si ljudi motil po svetu z basom in šalami. Sedaj le izroči svoje suho telo medvedu, a svojo grešno dušo Bogu. Zadnja ura bije!

Medved se ustavi pet korakov pred njim, renči in gleda godca. Gerič pa medveda v strahu in trepetu. Žival se vspne na zadnji nogi in se mu hoče bližati.